

UNIVERSITY OF PATRAS

Department
Of Chemical
Engineering

Υγιεινή & Ασφάλεια @ ChemEngUP

1

- Πολιτική Υγιεινής και Ασφάλειας ChemEngUP

2

- Σύστημα Υγιεινής και Ασφάλειας ChemEngUP

3

- Προσδιορισμός Κινδύνων – Σήμανση – Εξοπλισμός Ασφαλείας

4

- Πρόληψη και Έλεγχος

5

- Εκπαίδευση Προσωπικού και Φοιτητών

6

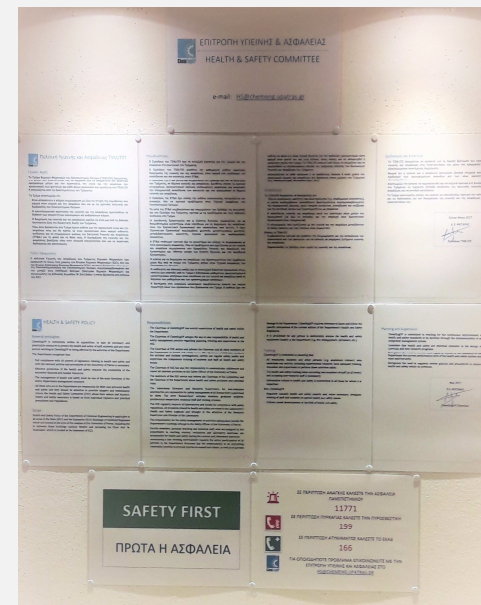
- Το Μάθημα Υγιεινή και Ασφάλεια Διεργασιών

7

- Συντονισμός Ενεργειών στο Πανεπιστήμιο

1. Η Πολιτική Υ&Α του ChemEngUP

- ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΔΥΟ ΚΤΙΡΙΑ ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΤΟΠΟ, ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ Υ&Α, ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΤΟΠΟ www.chemeng.upatras.gr
- ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
- ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΕΣ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Παράθεση: "Το Τμήμα Χημικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών (ΤΧΜ/ΠΠ) δεσμεύεται, στο μέτρο των δυνατοτήτων του, να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα και πρακτικά εφαρμόσιμα μέτρα για την προστασία, την υγεία και την ασφάλεια του προσωπικού, των φοιτητών και κάθε άλλου προσώπου που εργάζεται στο ΤΧΜ/ΠΠ ή επηρεάζεται από τις δραστηριότητες του Τμήματος."

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΤΧΜ/ΠΠ ΑΝΑΦΕΡΕΙ:

- Η διατήρηση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος απαιτεί την ενεργό συμμετοχή όλων των προσώπων που βρίσκονται στο Τμήμα. Ο καθένας έχει την ευθύνη να κάνει ό,τι είναι λογικά δυνατόν για την πρόληψη τραυματισμών όσον αφορά στον εαυτό του και τους άλλους, όπως επίσης για να αποφευχθεί η πρόκληση ζημίας στο Τμήμα.
- Το ΤΧΜ/ΠΠ απαιτεί από όλους να γνωρίζουν και να ακολουθούν τις συγκεκριμένες οδηγίες της τρέχουσας έκδοσης του Κανονισμού Υγιεινής και Ασφάλειας του Τμήματος.
- Απαγορεύεται σε κάθε πρόσωπο η εκ προθέσεως άσκοπη ή κακή χρήση του εξοπλισμού υγιεινής και ασφάλειας που βρίσκεται στους χώρους του Τμήματος (π.χ. πυροσβεστήρες, καταιονιστήρες, κλπ).

Οι Φοιτητές και το Προσωπικό του ΤΧΜ/ΠΠ οφείλουν:

1. Να επιτελούν το έργο τους με προσοχή, υπευθυνότητα και κοινή λογική, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τους την υγεία και την ασφάλεια.
2. Να τηρούν και να υποστηρίζουν ενεργά με το προσωπικό τους παράδειγμα, τους κανόνες και τις διαδικασίες ασφάλειας του Πανεπιστημίου και του Τμήματος.
3. Να ενημερώνονται για τους προβλεπόμενους κινδύνους ασφάλειας και υγείας του εξοπλισμού και των υλικών με τα οποία ασχολούνται.
4. Να μην εκτελούν εργασίες, εκτός εάν έχουν εκπαιδευτεί, διαβάσει και υπογράψει την Έκθεση Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου για τον χώρο, στον οποίο δραστηριοποιούνται ή για την δραστηριότητα την οποία πρόκειται να εκτελέσουν.

5. Να χρησιμοποιούν πάντα τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) όπως απαιτείται από την Έκθεση Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου.
6. Αν είναι υπεύθυνοι για την αγορά οποιουδήποτε υλικού ή εξοπλισμού, να ελέγχουν τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από τη χρήση τους, πριν από την αγορά ή τοποθέτηση στο Τμήμα.
7. Να ενημερώνουν τους Υπεύθυνους των χώρων στους οποίους εργάζονται ή εκπαιδεύονται (Διευθυντές Εργαστηρίων / Επόπτες Έρευνας / Υπεύθυνους Χώρων / Διδακτικό Προσωπικό) για κάθε θέμα, το οποίο θα μπορούσε κατά τη γνώμη τους να προκαλέσει κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία.
8. Να ενημερώνουν την Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας για οποιοδήποτε θέμα μπορεί κατά τη γνώμη τους να προκαλέσει πρόβλημα για την Υγεία και την Ασφάλεια, σε οποιοδήποτε χώρο του ΤΧΜ/ΠΠ.

- Πριν μπείτε σε ένα εργαστήριο να είστε ενήμεροι για τους πιθανούς κινδύνους.
- Να ζητάτε την "Έκθεση Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου" για το εργαστήριο ή για την πειραματική διαδικασία που θα ακολουθήσετε.
- Να ζητάτε διευκρινίσεις από τους υπευθύνους για κάθε πράγμα που σας φαίνεται επικίνδυνο.
- Να επισημαίνετε στους υπευθύνους την μη τήρηση των οδηγιών ασφάλειας.
- Να προτείνετε επιπλέον μέτρα ασφάλειας όπου σας φαίνεται λογικό.

2. Το Σύστημα Υ&Α του ChemEngUP

- Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ Υ&Α
- ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
- Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ Υ&Α
 - ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΕΣ
 - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ
- Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
 - ΣΗΜΑΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
 - ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ
- Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 - ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ: (ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ, ΠΥΡΟΣΒΕΣΗ)
 - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΙΕΡΓΑΣΙΩΝ (4^ο ΕΤΟΣ)

■ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Υ&Α (ΕΥΘΥΝΕΣ)
- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ (ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΝΟΣ, ΕΚΤΟΣ ΩΡΑΡΙΟΥ, ΧΩΡΙΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΚΛΠ)
- ΜΑΠ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ (ΧΗΜΙΚΑ, ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ, ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΚΛΠ)
- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ
- ΑΣΦΑΛΕΙΑ
- ΕΝΤΥΠΑ
- ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΕΣ

3. Κίνδυνοι – Σήμανση – Εξοπλισμός Ασφαλείας

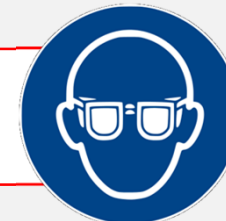
Υποχρεωτική Έκθεση Εκτίμησης Επαγγελματικού Κινδύνου
ανά Εργαστήριο και Δραστηριότητα!!!

Προσδιορισμός
Κρίσιμων Ορίων

- Εκτίμηση κινδύνου για τον εργαζόμενο και τον φοιτητή.
- Εκτίμηση επικινδυνότητας κατόπιν χρόνιας έκθεσης.

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΓΥΑΛΙΑ: Προσωπικά (κόστος: 3 - 30€)
ή του Εργαστηρίου (δωρεάν)

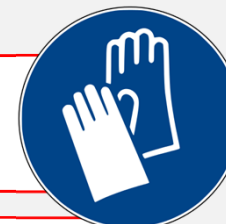

ΠΟΔΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ: Προσωπική (κόστος: 20 - 30€)
ή του Εργαστηρίου (δωρεάν)

Η ΠΟΔΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ ΚΟΥΜΠΩΜΕΝΗ!!!!

ΓΑΝΤΙΑ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΕΩΣ: του Εργαστηρίου
(χρησιμοποιούνται όπου είναι απαραίτητο)

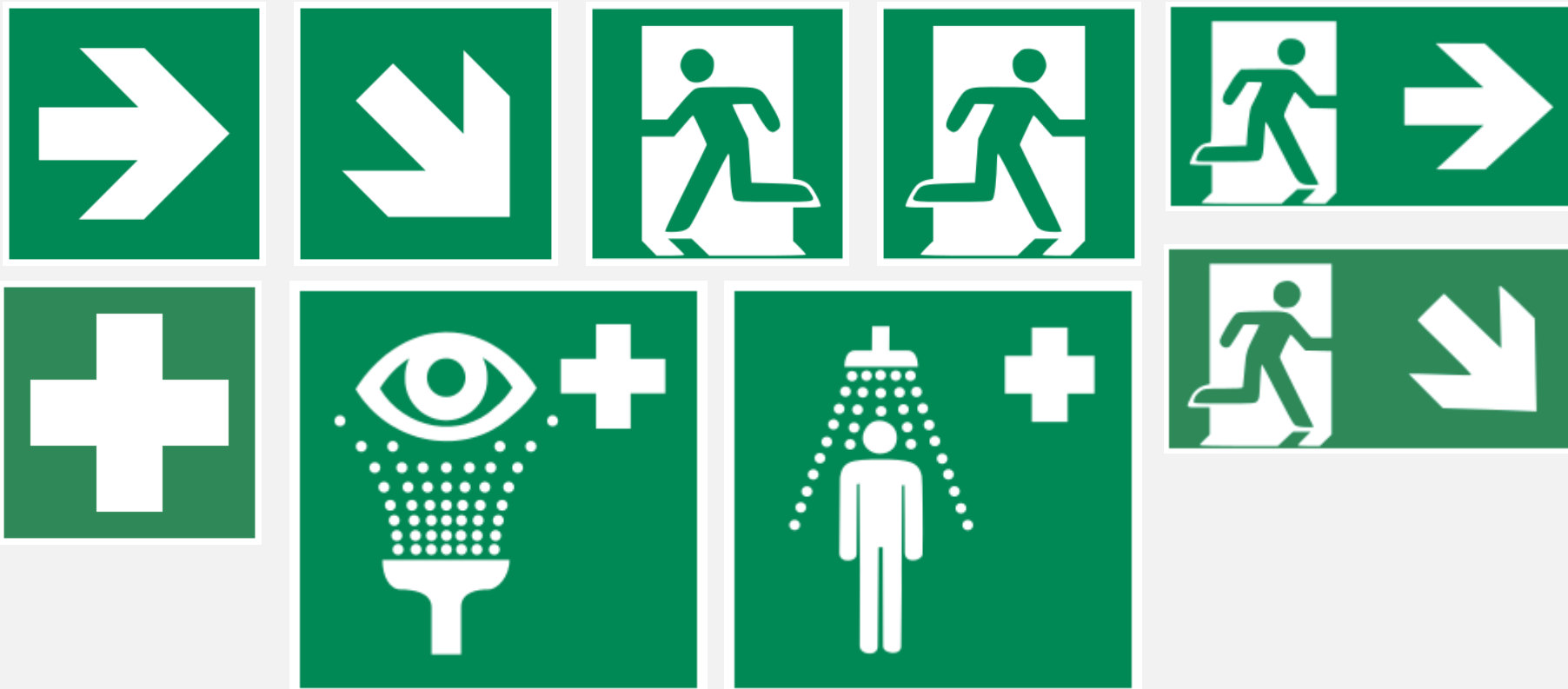

ΜΑΚΡΥ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ: Για όλους (Αγόρια και Κορίτσια)

ΚΛΕΙΣΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ: Για όλους (Αγόρια και Κορίτσια)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΣΗΜΑΣΙΑ	Παράδειγμα	
E	Οδός Διαφυγής / Θέση Εξοπλισμού Ασφαλείας / Ενέργεια Ασφαλείας	E001 ΕΞΟΔΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	
F	Εξοπλισμός Πυροπροστασίας	F001 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΑΣ	
M	Υποχρεωτική Ενέργεια	M001 ΓΕΝΙΚΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	
P	Απαγόρευση	P001 ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ	
W	Προειδοποίηση	W001 ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ	

Ε (Evacuation - Εκκένωση)

- Μόνιμοι καταιονιστήρες: 2 ανά όροφο στους διαδρόμους
- Μόνιμοι εκπλυντές ματιών: σε όλα τα εκπαιδευτικά εργαστήρια
- Φορητές συσκευές έκπλυσης ματιών: σε όλα τα εργαστήρια

- Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης
- Πυροσβεστικές φωλιές: 3 ανά όροφο στους διαδρόμους
- Πυροσβεστήρες: 2 ανά όροφο στους διαδρόμους
- Κουμπιά συναγερμού φωτιάς: σε στρατηγικά σημεία

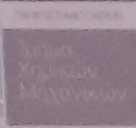
M (Mandatory – Υποχρεωτικό)

- Ο σεβασμός των μη καπνιστών δεν είναι μόνο υποχρέωσή μας! Είναι και δείγμα του πολιτισμού μας.
- Υπάρχουν γύρω μας άνθρωποι με σοβαρά προβλήματα υγείας.
- Οι υπεύθυνοι του Τμήματος (Πρόεδρος) κινδυνεύουν με μεγάλα πρόστιμα.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- Απαγορεύεται αυστηρά το κάπνισμα, η κατανάλωση τροφίμων ή ποτών και η χρήση κινητών τηλεφώνων στο χώρο του εργαστηρίου.
- Απαγορεύεται η άσκοπη παραμονή στο χώρο του εργαστηρίου καθώς και η επίσκεψη από άτομα που δεν σχετίζονται με αυτά.
- Κατά τη διάρκεια της παραμονής σας στο εργαστήριο φοράτε πάντα εργαστηριακή ποδιά (κουμπωμένη!).
- Απαγορεύεται η χρήση φακών επαφής κατά τη διεξαγωγή πειραμάτων.
- Η χρήση γυαλιών ασφαλείας ή/και προστατευτικών γαντιών είναι υποχρεωτική όπου αναφέρεται στις ειδικές οδηγίες ασφαλείας της συγκεκριμένης άσκησης.
- Απαγορεύεται η επαφή με κοινόχρηστα αντικείμενα (πληκτρολόγιο, στυλό κλπ) ενώ φοράτε χρησιμοποιημένα προστατευτικά γάντια.
- Εκτελείτε οποιοδήποτε πείραμα πάντα σύμφωνα με τις οδηγίες του Οδηγού Εργαστηρίων και του/της υπευθύνου. Ιδιαίτερα, πριν τη χρήση των χημικών αντιδραστηρίων και διαλυτών που απαιτούνται για τη διεξαγωγή των πειραμάτων πρέπει να ελέγχονται προσεκτικά οι ετικέτες και να διαβάζονται οι ιδιότητές τους.
- Σε περίπτωση επαφής ενός αντιδραστηρίου με το δέρμα ή το μάτι πρέπει να γίνεται πλύση με άφθανο νερό και να ενημερώνεται αμέσως ο/η υπεύθυνος/η του εργαστηρίου.
- Η συσκευασία κάθε αντιδραστηρίου πρέπει να παραμένει ανοικτή για όσο το δυνατόν μικρότερο χρονικό διάστημα και να φυλάσσεται/χρησιμοποιείται σε κατάλληλο χώρο του εργαστηρίου ανάλογα με την περίπτωση.
- Διαλύματα που φυλάσσονται σε υάλινα σκεύη πρέπει να φέρουν ετικέτα στην οποία να αναγράφεται το περιεχόμενο και η ημερομηνία παρασκευής τους.
- Μετά το πέρας κάθε πειράματος τα σκεύη που χρησιμοποιήθηκαν πρέπει να πλένονται όπως καθορίζει ο/η υπεύθυνος/η, να φυλάσσονται στις προκαθορισμένες θέσεις τους και ο πάγκος εργασίας να καθαρίζεται σχολαστικά.
- Η διάθεση των εργαστηριακών αποβλήτων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με οδηγίες του/της υπευθύνου ανάλογα με την επικινδυνότητα κάθε αποβλήτου. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται επίσης και στην απόρριψη υάλινων και αιχμηρών αντικειμένων.
- Εντοπίστε τις εξόδους κινδύνου, τη θέση των πυροσβεστήρων και του φαρμακείου, ενώ σε περίπτωση ατυχήματος ή/και πυρκαγιάς ενημερώστε άμεσα τον/την υπεύθυνο/η.
- Για οποιοδήποτε ζήτημα δεν είστε απόλυτα σίγουροι, ρωτήστε τον/την υπεύθυνο/η.

Επιτροπή Υγιεινής & Ασφάλειας ΤΧΜ/ΠΠ

Eικονογράμματα - Τι σημαίνουν;

ECHA
Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Εικονογράμματα	Τι σημαίνει αυτό;	Τι πρέπει να κάνω;	Ποιά χρησιμοποιείται;
	Ασφαής, εκρηκτικός, κοκκώδης υλικός, εκρηκτικός	Παρατηρείτε σε απόσταση, να φορατε προστατευτικό εξοπλισμό. Μην ανοίξετε δοχεία, μην φέρετε, μην καπνίζετε.	Παρατηρητικό, πυρομαχικά
	Πολύ ή εύκολα εύφλεκτο υγρό, περιεκτικό, υγρό και στερεό	Μην θερμαίνεται ή ψεκάζεται κοντά ή με φλόγα. Μην χρησιμοποιείτε εργαλεία που δεν παράγουν σπινθήρες, να διατηρείται σε κλειστά, κενά και καλά αεραζόμενα.	Φωσφορικό υλικό, βενζίνη, υγρό αποκαθαρωτικό υακίων, απολυμαντικό χημικά, κλπ.
	Μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά (ή να την αναμειγνύει) ή έκρηξη	Μην θερμαίνεται. Να φορατε προστατευτικό εξοπλισμό. Σε περίπτωση ανάγκης να κινείται και το δοχείο, βρείτε το με νερό.	Χλωρίνη, οξυγόνο
	Είναι βλαβερή, μπορεί να εκραγεί, να προκαλέσει εγκαύματα ή τραυματισμούς	Να προστατευείται από τις υδατικές ατμούς. Να φορατε προστατευτικό γάντι, ενδύματα, μάσκα σπινθήρα προστασίας και το μάτι και το πρόσωπο	Δοξαίτη ή φώσφορ με οξείδιο
	Μπορεί να βλάψει μέλιττα, να προκαλέσει σοβαρά βλαπτικά αποτελέσματα και σοβαρής βλάβης	Να διατηρείται στον αέρα, να μην πεταίνεται, να φορατε προστατευτικό γάντι, ενδύματα, μάσκα σπινθήρα προστασίας, και το μάτι και το πρόσωπο	Καθαρτικό σπινθηρούχα, αέριο, βενζίνη, οργανικά καθαριστικά υγροποιήσιμα
	Μπορεί να προκαλέσει βλάβη ή θάνατο σε θαλάσσια ζώα, εντόμοι ή ερπετά με το άμεσο ή το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα	Αποφύγετε προσοχή κατά τον καθαρισμό. Μην φέρετε, μην πεταίνετε, μην καπνίζετε. Διατηρείται στον αέρα με το μάτι και το πρόσωπο κλειστά	Επιτοξικό, αντιβιοτικό, υακίνο, κλπ
	Μπορεί να βλάψει τη γένεση ή να βλάψει να προκαλέσει κληρονομικά βλαπτικά ή παραμόρφωση βλάβης στα ζώα	Αποφύγετε να κινείται προσοχή κατά τη χρήση. Αποφύγετε να αναμιχθεί με άλλα υλικά. Διατηρείται στον αέρα με το μάτι και το πρόσωπο κλειστά	Τοξικό, αντιβιοτικό, υακίνο, κλπ
	Μπορεί να προκαλέσει αλλεργική δερματική αντίδραση ή σοβαρά οφθαλμικά προβλήματα βλάβη σε περιπτώσεις εισπνοής ή εισαγωγή βλάβη στο πλάσμα	Αποφύγετε να κινείται και το μάτι. Να αποφευχθεί η εισπνοή στην περίπτωση εισπνοής	Απορρυπαντικό, καθαριστικό, τσιμεντοκί, οργανικό, οξυγόνο, κλάμα ή υακίνο κλπ
	Τοξικό για τους υδατικούς οργανισμούς	Να αποφευχθεί η αλληλεπίδραση στο περιβάλλον. Μην πεταίνεται, να μην κινείται	Ζηλευτικό, περιβλεπτικό, πυρμαχικό

Ο σκοπός της σηματοδότησης περιβαλλοντικά σχετική με το τι σημαίνουν τα εικονογράμματα και η θα μπορούσαν να προκαλέσουν να πρέπει σε περίπτωση μη ορθών πρακτικών τους. Γιατί με κάποια τρόπο να περιβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνονται όταν χρησιμοποιούνται κοντά το πρόσωπο. Έχει κατασκευαστεί ειδική κάρτα που να δείχνει όλα τα στοιχεία ασφαλείας, ΕΠΙΣΤΕΥΤΗΤΗΤΗ ΤΗΝ ΕΓΚΕΚΤΗ. Παραρτήματα προηγμένης διαβίωσης στη διάρκεια της ζωής μας.

Βασικά σημεία

Παραρτήματα κλαροφωτίες

Η επισήμανση των χημικών προϊόντων αλλάζει — Πώς πρόκειται να σας επηρεάσει αυτό;

Παράδειγμα

Ασφαής
H200: Πολύ εύκολα εκρηκτικό υγρό ή στερεό σε επαφή με φλόγα ή θερμότητα, ανοιχτή φλόγα, ή θερμότητα, ή έκρηξη, ή έκρηξη.

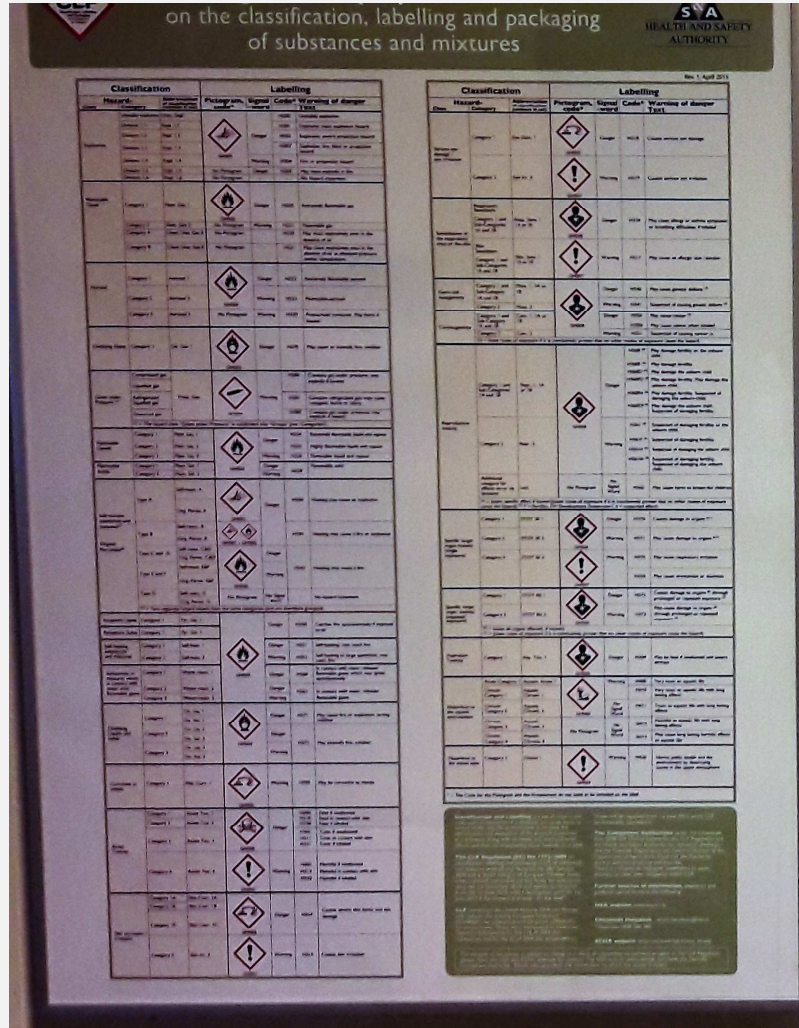
Ευφλεκτό
H220: Πολύ εύκολα εύφλεκτο υγρό ή στερεό σε επαφή με φλόγα ή θερμότητα, ανοιχτή φλόγα, ή θερμότητα, ή έκρηξη, ή έκρηξη.

Οξειδωτικό
H270: Μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά (ή να την αναμειγνύει) ή έκρηξη.

Κοινωνική βλάβη
H314: Προκαλεί σοβαρά εγκαύματα ή οφθαλμική βλάβη.

Πολύ τοξικό για υδατικούς οργανισμούς
H410: Πολύ βλαβερή για υδατικούς οργανισμούς, πιθανώς με μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα.

Πολύ τοξικό για υδατικούς οργανισμούς με μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα
H411: Πολύ βλαβερή για υδατικούς οργανισμούς, με μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα.

4. Πρόληψη & Έλεγχος

- Τακτικές Επιθεωρήσεις Εγκαταστάσεων και Εργαστηρίων.
- Έκτακτες Επιθεωρήσεις της ΕΥ&Α.
- Τήρηση αρχείων και εγχειριδίων σε συγκεκριμένο σημείο σε κάθε εργαστηριακό χώρο.
- Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου για κάθε εργαστήριο και εκπαιδευτική/ερευνητική δραστηριότητα.
- Ντοσιέ με τα MSDS όλων των χημικών και υλικών που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο.
- Ενημέρωση ημερολογίου, παρατηρήσεων και ατυχημάτων.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: _____ ΗΜ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ: _____
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: _____

I - Ικανοποιητικό B - Χρειάζεται Βελτίωση ΔΕ - Δεν Εφαρμόζεται

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ Υ&Α	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Το προσωπικό γνωρίζει τη θέση των MSDS για όλα τα χημικά που χρησιμοποιούνται στο εργαστήριο	☐	☐	☐	
Υπάρχει πλήρης Έκθεση Επαγγελματικού Κινδύνου	☐	☐	☐	
Υπάρχουν πλήρη Παρουσιολόγια Εκπαιδεύσεων	☐	☐	☐	
Το προσωπικό ακολουθεί και επιβάλλει τις διαδικασίες Υ&Α	☐	☐	☐	
Ο Διευθυντής/Επίτιπλος Έρευνας έχει εκπαιδεύσει το προσωπικό στις ακολουθούμενες διαδικασίες	☐	☐	☐	
ΣΗΜΑΝΣΗ Υ&Α	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Υπάρχουν απ' έξω, πλήρη και ενημερωμένα, στοιχεία επαφής (κωδ. αρ. χώρου, υπεύθυνοι εργαστηρίου)	☐	☐	☐	
Υπάρχει η κατάλληλη σήμανση ασφαλείας στην πόρτα	☐	☐	☐	
Υπάρχει κατάλληλη σήμανση εντός του εργαστηρίου	☐	☐	☐	
ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Το προσωπικό χρησιμοποιεί τα ενδεδειγμένα ΜΑΠ	☐	☐	☐	
Τα ΜΑΠ παραμένουν στο εργαστήριο μετά τη χρήση	☐	☐	☐	
Υπάρχουν και χρησιμοποιούνται ποδιές εργαστηρίου	☐	☐	☐	
Υπάρχουν και χρησιμοποιούνται γυαλιά προστασίας	☐	☐	☐	
Υπάρχει άμεση πρόσβαση σε γάντια μιας χρήσεως	☐	☐	☐	
Τα γάντια μιας χρήσεως δεν επαναχρησιμοποιούνται	☐	☐	☐	
Υπάρχει διαθέσιμη/χρησιμοποιείται κατάλληλη προσωπίδα ασφαλείας όπου είναι απαραίτητο	☐	☐	☐	
Τα υποδήματα που χρησιμοποιούνται καλύπτουν πλήρως τα πόδια	☐	☐	☐	
Όλη η έκταση των ποδιών είναι πλήρως καλυμμένη	☐	☐	☐	
Υπάρχει και χρησιμοποιείται εξοπλισμός προστασίας της ακοής όπου ενδείκνυται	☐	☐	☐	
Τα μακριά μαλλιά είναι δεμένα, δεν επιτρέπονται κοσμήματα ή μακριά ρούχα όταν γίνεται χρήση χημικών ή χειρισμός εξοπλισμού	☐	☐	☐	
ΧΗΜΙΚΑ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Υπάρχει πλήρης και ενημερωμένος κατάλογος των χημικών που χρησιμοποιούνται	☐	☐	☐	
Τα χημικά είναι αποθηκευμένα σε κατάλληλα κλειστά ερμάρια. Δεν υπάρχουν δοχεία με χημικά στο πάτωμα	☐	☐	☐	
Ασύμβατα χημικά δεν είναι αποθηκευμένα στον ίδιο χώρο	☐	☐	☐	
Τα επικίνδυνα χημικά είναι κατάλληλα αποθηκευμένα όταν δεν χρησιμοποιούνται	☐	☐	☐	
Αναφλέξιμα υγρά δεν αποθηκεύονται σε ψυγεία (εκτός αν πρόκειται για ειδικά ψυγεία)	☐	☐	☐	
Αναφλέξιμα υλικά δεν αποθηκεύονται κοντά σε πηγές ανάφλεξης	☐	☐	☐	

Δεν αποθηκεύονται επικίνδυνα χημικά ή χημικά απόβλητα κάτω από νεροχύτες	☐	☐	☐	
Δεν χρησιμοποιούνται φθαρμένα δοχεία, σωλήνες κλπ	☐	☐	☐	
Τα ανοικτά και κλειστά ερμάρια είναι σε καλή κατάσταση	☐	☐	☐	
ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Ο θάλαμος νηματικής ροής ή άλλος θάλαμος βιολογικής ασφάλειας (ΘΒΑ) είναι σε καλή κατάσταση	☐	☐	☐	
Δεν αποθηκεύονται μη αναγκαία χημικά ή άλλος εξοπλισμός εντός του ΘΒΑ	☐	☐	☐	
Όλες οι εργασίες χειρισμού βιολογικά επικίνδυνων υλικών πραγματοποιούνται εντός του ΘΒΑ	☐	☐	☐	
Οι επιφάνειες εργασίας χειρισμού βιολογικά επικίνδυνων υλικών καθαρίζονται και απολυμνούνται αμέσως μετά την επαφή με τα υλικά αυτά	☐	☐	☐	
Υπάρχει ημερολόγιο λειτουργίας του αυτόκαυστου	☐	☐	☐	
Όλα τα απόβλητα βιολογικής επικινδυνότητας είτε υφίστανται αδρανοποίηση μέσα αυτόκαυστου ή αποθηκεύονται με την απαραίτητη σήμανση	☐	☐	☐	
Σύριγγες, βελόνες και άλλα αιχμηρά υλικά και εξοπλισμός χρησιμοποιούνται μόνο εφόσον δεν υπάρχει διαθέσιμη εναλλακτική ασφαλέστερη τεχνική	☐	☐	☐	
Υπάρχουν διαθέσιμες εγκαταστάσεις πλύσης χεριών καθώς και υγρό σαπούνι	☐	☐	☐	
Τα χέρια πλένονται μετά την αφαίρεση των γαντιών	☐	☐	☐	
Τα δοχεία και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται για αποθήκευση βιολογικά επικίνδυνων υλικών φέρουν κατάλληλη σήμανση	☐	☐	☐	
ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Η πρόσβαση στους ηλεκτρικούς πίνακες είναι ελεύθερη σε απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρου	☐	☐	☐	
Όλα τα καλώδια τροφοδοσίας είναι σε καλή κατάσταση και ελέγχονται περιοδικά	☐	☐	☐	
Δεν έχουν αφαιρεθεί τα προστατευτικά καλύμματα ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	☐	☐	☐	
Οι μπαλαντέζες είναι σε καλή κατάσταση, η διαδρομή του καλωδίου τους είναι εμφανής και δεν υπερδύεται με άλλα καλώδια	☐	☐	☐	
Δεν χρησιμοποιείται μπαλαντέζα σε άλλη μπαλαντέζα	☐	☐	☐	
ΚΑΤΑΙΟΝΙΣΤΗΡΕΣ / ΕΚΠΛΥΝΤΕΣ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Καταιονιστήρες και εκπλυντές ματιών είναι προσβάσιμοι οποιαδήποτε στιγμή	☐	☐	☐	
Η διαδρομή προς τους καταιονιστήρες είναι ελεύθερη εμποδίων	☐	☐	☐	
Οι καταιονιστήρες και οι εκπλυντές ματιών λειτουργούν κανονικά	☐	☐	☐	
Υπάρχουν καπάκια προστασίας των εκπλυντών	☐	☐	☐	
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Τα χημικά απόβλητα δεν απορρίπτονται στους νεροχύτες	☐	☐	☐	
Υπάρχει κατάλληλη σήμανση στους νεροχύτες	☐	☐	☐	
Υπάρχουν δοχεία για επικινδύνως/τοξικά απόβλητα και φέρουν κατάλληλη σήμανση	☐	☐	☐	
ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	I	B	ΔΕ	Σχόλια
Οι διάδρομοι είναι ελεύθεροι από εμπόδια	☐	☐	☐	
Οι πυροσβεστήρες είναι αναρτημένοι και ορατοί	☐	☐	☐	

- Εκπαίδευση Προπτυχιακών Φοιτητών:
 - Στάδιο Α: Υποχρεωτικό σεμινάριο πριν την έναρξη του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους που συνοδεύεται από Τεστ ελέγχου γνώσεων
 - Στάδιο Β: Εκπαίδευση πριν την έναρξη κάθε σειράς εργαστηρίων για τα μέτρα ασφαλείας και την αντιμετώπιση κινδύνων στο συγκεκριμένο εργαστήριο.
 - Στάδιο Γ: Εκπαίδευση από τον Διευθυντή Εργαστηρίου/Υπεύθυνο Έρευνας για το συγκεκριμένο εκτελούμενο ερευνητικό έργο στα πλαίσια της Διπλωματικής ή Μεταπτυχιακής ή Διδακτορικής Διατριβής.
- Εκπαίδευση από Εξωτερικούς Φορείς
- Εκπαίδευση Προσωπικού

- Συνεργασία με φορείς (π.χ. Πυροσβεστική, Ερυθρό Σταυρό) για την εκπαίδευση των εργαζομένων και των φοιτητών.
- Διοργάνωση συχνών σεμιναρίων για την πρόληψη ατυχημάτων και την παροχή πρώτων βοηθειών.

- Σε συνεργασία με τη Βιομηχανία, την Πυροσβεστική, τον Ερυθρό Σταυρό κλπ.
- Περιεχόμενα μαθήματος:
 - Έννοια κινδύνου, επικινδυνότητα και μέθοδοι αναγνώρισης.
 - Συχνότητα πιθανής εμφάνισης κινδύνων.
 - Ανθρώπινος παράγοντας.
 - Διαρροή αερίου υπό πίεση και υγρού.
 - Διφασικό νέφος ατμών – υγρού.
 - Ανάφλεξη και φωτιές.
 - Εκρήξεις αερίου νέφους και Bleve.
 - Διασπορά τοξικού νέφους.
 - Αιτίες καταστροφής εξοπλισμού.

7. Συντονισμός Ενεργειών στο Πανεπιστήμιο

- Συχνή επαφή της συντονιστικής επιτροπής του Τμήματος με το Γραφείο Υγιεινής και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου.
 - Αμοιβαία ενημέρωση.
 - Αντιμετώπιση προβλημάτων.
 - Συνεχής προγραμματισμός.
- Επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς για τη βελτίωση συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων.
 - Συχνοί έλεγχοι και αναφορές ελλείψεων και προβλημάτων στο Πανεπιστήμιο και ενεργοποίηση των κρατικών φορέων.

